Ч. 122 (14.020). Львів, неділя 12. травня 1935. Poсztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504·060. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Інтервенція у тернопільському воєвідстві.

В справі виборів до повітової ради у Бірках Великих, пов. Тернопіль, з дня 5. травня ц. р., коли польські волосні радні разом з війтом п. Федоровичем зірвали вибір, щоб не допустити до вибору на повітового радного бувшого посла з УНДО п. Антона Кунька, — про що була вже обширна згадка в „Ділі", були в середу 8 травня п. р. в інтервенції у воєвідському уряді пос. д-р Степан Баран, член воєвідського самоуправного виділу проф. Іларій Бринкович та сам інтересований б. посол Антін Кунько. Тому, що виконуючий вже пятий місяць обовязки воєводи віцевоєвода п. Дзевалтовський-Гінтовт виїхав на кілька днів, приняв делегацію в його заступстві начальник виділу д-р Ланевський. Делегати, вокрема сам очевидець п. Кунько, як член волосної ради у Бірках Великих, представили йому цілу справу в подробицях. На це дістали відповідь, що він скаже справу розслідити і представить її особисто до порішення віцевоєводі Дзевалтовському по його повороті.

Зазначуємо, що поляки і дальше саботують вибори повітових радних у Бірках Великих, не хотячи допустити ані одного свідомого українця до повітової ради в Тернополі.

Заснування нової української партії на Закарпатті.

Дня 29. квітня ц. р. відбувся у Вел. Бичкові конгрес, скликаний ініціяторами нової української партії, письменницею Іриною **Невицькою** і д-ром Семеном **Юськовим**. Конгрес відкрила коротною, але палкою промовою п. Ірина Невицька, в якій зазначила, що „не хочемо бути хвостами інших партій, але організуємо собі нову, зовсім незалежну партію". Головою зборів вибрано Івана **Боднара**, селянина з Грушова, колишнього комуністичного сенатора. Він таксамо зазначив, що досі були ми лише „хвостами інших партій і тому була конечна своя незалежна українська партія". Програму партії прочитав учитель Сурупа. Програма і назва партії була живо обговорювана. Вкінці прийнято назву: „**Українська Селянська Партія**", а до програми вставлено ще ріжні поправки на внесення учасників. Д-р Юськів виголосив два довші реферати: один на тему: „Чому потрібна нова українська партія?" і другий про ідеольогічні основи партії.

На конгресі до управи партії вибрані: Іван Боднар, селянин з Грушова, голова; д-р Семен Юськів, адвокат з Рахова, I. заст. голови; Ірина Невицька, письменниця, Ужгород, II. заст. голови; інж. Володимир Свобода, Вел. Бичків, III. заст. голови; Михайло Тулек, Ужгород, Підградська, 3., I. секретар; Омелян Андрейкович, учитель гор. шк., Вел. Бичків, II. секретар; Олекса Андрусек, селянин, Вел. Бичків, скарбник; Члени екзекутиви: Микола Попадич, селянин, Росішка; Микола Волощук, селянин, Вел. Бичків; Едмунд Медвідь, управитель шк., Луг; Іван Коперльос, Миколин, селянин, Вел. Бичків; Павло Волощук, учитель, Луг.

Так Національне Обєднання перемінено в „Українську Селянську Партію".

Мін. Ляваль у Варшаві.

У пятницю в год. 6-ій ввечір приїхав до Варшави міністер закордонних справ Франції Петро Ляваль з донькою, генеральним секретарем міністерства закордонних справ Леже і шефом кабінету міністра Роша.

На двірці мін. Ляваля привитав мін. Бек з вищими урядовцями і французький амбасадор Лярош з членами амбасади. Опісля мін. Ляваль відїхав з двірця самоходом з мін. Беком. Увечір мін. Ляваль склав візиту мін. Бекові, який гостив французького гостя обідом, опісля відбувся раут для запрошених гостей.

У суботу почались політичні наради мін. Ляваля з мін. Беком. Французького міністра приймав президент сніданням. Увечір відбудеться обід у французькій амбасаді і в неділю рано мін. Ляваль поїде до Москви. Французький міністер замешкав в Европейськім готелю.

ГОЛОСИ ФРАНЦУСЬКОЇ ПРЕСИ.

Французька преса широко обговорює значення подорожі мін. Ляваля до Варшави. „Л'Евр" заявляє, що політика Польщі далі таємна і помимо годі сподіватись, щоб у Польщі відбулась зміна на користь французької політики організації миру. Невідомо, чи після нарад у Варшаві Франція буде знати правдиві пляни польського уряду. У Варшаві не відбудуться спонтанічні маніфестації і не будуть витати окликами: „Хай живе Франція!", якими витали мін. Барту. Польська політика звертається тепер до Німеччини. Мін. Ляваль підчас свого побуту у Варшаві звірить свої погляди про французько-большевицький договір. Від того як Польща прийме ці вияснення мін. Ляваль зміркує, чи Польща згодиться взяти участь в організації безпеки на сході Европи. На випадок прихильної відповіді французько-польський союз зможе відограти в зорганізуванні безпеки в Европі дуже велику ролю. Тоді теж мін. Ляваль заявить, що Франція поза загальним пактом безпеки в Европі не буде вести окремої політики у прибалтійських державах, яку у Варшаві вважали би як спрямовану проти Польщі над Балтійським морем.

„Ексцельзіор" пише, що візита мін. Ляваля не є припадкова або тільки чемностева. Її довго підготовляли диплиьомати. Розмови Ляваля у Варшаві матимуть великий вплив на орієнтацію французько-польської політики. Взаємини між Францією і Польщею покращали від голосування Польщі у Женеві за принятям резолюції проти німецьких зброєнь.

„Амі ді Пепль" стверджує, що варшавська візита має дуже делікатний характер. Мін. Ляваль мусить розвіяти недовіря керманичів польської закордонної політики, яке зродилось після підписання французько-большевицького договору про взаємну допомогу. Ляваль мусить переконати їх, що цей договір не нарушує союзу Франції з Польщею. Одначе слід признати, що французько-большевицький договір зредагований дуже скомпліковано і тому побоювання Польщі зовсім умотивовані.

„Журналь де Деба" стверджує, що договір з СССР не є союзом і це повинен вияснити мін. Ляваль. Але становища Польщі супроти Німеччини не можна погодити з практикою союзу з Францією. Щоденник пише, що Польща повинна приступити до французько-большевицького договору і відновити таким чином східний пакт.

ГОЛОСИ НІМЕЦЬКОЇ ПРЕСИ.

Німецька преса з живим зацікавленням слідкує за настроями урядових кол і польської опінії підчас візити французького міністра у Варшаві.

Вибори до законодатних установ і українці.

I.

Нова виборча ординація.

По ухваленні нової конституції і преса і публична опінія в Польщі дуже зацікавились питанням нової виборчої ординації до сойму й сенату. Автори законопроекту про виборчу ординацію вели свої праці у найбільшій тайні, а преса подавала ріжні більш або менш сензаційні вістки і здогади про напрямні нової виборчої ординації. Щойно на конференції, яка відбулася 7. травня ц. р. в президії ради міністрів подано до прилюдного відома постанови законопроекту про нову виборчу ординацію. Правда, часописні звідомлення не подають точного тексту нової ординації, а деякі постанови подала преса в ріжних текстах, але вже те, що подала преса вистарчає, щоби обговорити постанови виборчої ординації і заняти до них становище.

ВИБОРИ ДО СОЙМУ.

А. Окружні виборчі колеґії. Вибори до сойму на підставі запроектованої ординації є посередні в тому розумінні, що список кандидатів на послів ставитимуть не виборці, тільки окружні колеґії. Отже виключно від особового й національного складу окружних колеґій залежатиме особовий склад кандидатів на послів і їх національна приналежність. Розгляньмо, який буде особовий і національний склад окружних колеґій, а вокрема який голос можуть мати українці у тих колеґіях.

Окружні колеґії складатимуться: 1) з делегатів територіяльної самоуправи, яких вибирають: а) повітові ради по одному делегатові за 25 тисяч населення повіту. Переважно повітові ради в галицьких повітах вибиратимуть по 3—5 делегатів, бо галицькі повіти мають звичайно поніжче або понище 100 тисяч населення. Вибори до повітових рад ще не всюди у нас переведено, але на основі переведених уже виборів і національного складу волосних рад, там, де виборів ще не переведено, — можемо ствердити, що лише в дуже рідких випадках половина членів повітової ради буде української народности, а звичайно українці у повітових радах творитимуть 1/3, 1/4 а то й 1/5 часть. Це значить, що в найкращому випадку на чотирьох делегатів до окружної колеґії буде двох українців, а звичайно лише один, а в деяких випадках може не бути ні одного.

б) волосні ради вибирають до окружної колеґії по 2 делегатів на волость. Переважно в одному повіті є 6—16 волостей. Значить, з одного повіту буде 12—32 делегатів до окружної колеґії. В кожному повіті є дві, три або й більше чисто польських волостей, які хоч нараховують ледви кілька тисяч населення, ви-

бирають таку саму кількість делегатів до окружних колегій, що великі волости з кільканацяти тисячами українського населення. Коли зважимо, що в усіх волосних радах та управах поляки мають звичайно поважне числом заступництво, то звичайно навіть у волостях з великою перевагою українського населення вийде делегатом один українець і один поляк. Коли взяти на увагу, що деякі польські волости виберуть тільки польських делегатів, а деякі українські волости двох українських делегатів, а переважна кількість волостей по одному польському і по одному українському делегатові, то в найліпшому і дуже рідкому випадку від волостей увійде до виборчої колегії половина українських делегатів, від 6—16 осіб, а звичайно 1/3.

в) Міські ради вибирають по одному делегатові на 5 тисяч населення. З уваги на постанови виборчої ординації до міських рад і на виборчі практики українці не мають у міських радах поважного числом заступництва і тому в найліпшому й рідкому випадку українці можуть вибрати одного делегата, а звичайно ні один українець не ввійде до виборчої колегії як делегат міської ради. До виборчої колегії з міських рад на просторі повіту таким чином увійде від 4—10 поляків і в найліпшому випадку 1 українець.

2) З делегатів господарської самоуправи і професійних організацій, яких вибирають: а) торговельно-промислова палата по однім делегаті на 500 виборців до палати. В кожному галицькому повіті є від тисячі до 3 тисяч виборців до промислово-торговельної палати, себто переважно для кожного повіту торговельно-промислова палата буде вибирати від 2—6 делегатів. По всякій правдоподібности між тими делегатами не буде ні одного українця; б) ремісничa палата теж вибирає по одному делегатові на 500 виборців до палати. Скількість виборців до ремісничої палати по повітах є щонайменше на половину нижча як до торговельно-промислової палати і з правила з одного повіту вибиратиме ремісничa палата 1 до 3 делегатів до окружної колегії. Всі делегати будуть неукраїнської народности; в) хліборобська палата, що повинна бути в нас у більшости українською, вибирає по 3 делегатів на 500 членів хліборобських організацій, які мають право вибирати радників до палати. Таке сформулування не дає можливости устійнити, скільки делегатів припадатиме на повіт, але навіть у найліпшому випадку, колиб до вибору делегатів покликано й українські організації, число делегатів поляків може бути і двічі більше ніж число делегатів українців; г) управи професійних союзів працівників, які існують бодай три роки перед розписанням виборів до сойму — вибирають одного делегата на 500 членів цих союзів. Не маю інформацій про поширення професійних організацій по повітах. На кожний випадок українці не матимуть делегатів з того титулу, а думаю, що супроти поширеної бюрократії і ріжних організацій службовиків поляки будуть мати з кожного повіту кількох делегатів; у виборчих округах які начислюють понад 100.000 мешканців до окружних колегій висилатимуть своїх делегатів ще: а) лікарська палата по трьох делегатів на округу, б) адвокатська палата по двох делегатів і в) нотаріяльна палата по одним делегаті на округу.

Всі галицькі виборчі округи начислюють грубо понад 100.000 мешканців і тому в кожній галицькій виборчій окрузі вибиратимуть лікарська, адвокатська й нотаріяльна палата на виборчий округ приписану кількість делегатів. Усі делегати будуть неукраїнцями, а лише в найліпшому випадку може бути один делегат адвокатської палати українцем.

На одну галицьку виборчу округу припадає залежно від округи, 2, 3 і 4 політичні повіти. Щоби ми одержали чисельний склад окружної колегії в поодинокій окрузі, треба відповідно до повіту помножити наші обчислення через 2, 3, зглядно 4.

Зробім обчислення про склад виборчої колегії з найбільш типової у нас виборчої округи, що складається з 3-х політичних повітів:

Склад окружної колегії:

1) делегати територіяльної самоуправи:

а) делегати повітової ради 4×3 = 12, а в тому 4 українці і 8 поляків;

б) два делегати від кожної волости 16×3 = 48, а в тому 16 українців і 32 поляків;

в) делегати міських рад 4×3 = 12, а в тому 11 поляків і 1 українець;

2) делегати господарської самоуправи:

а) делегати промислово-торговельної палати 4×3 = 12, а в тому 11 поляків і 1 українець;

б) делегати ремісничої палати 2×3 = 6, а в тому всі поляки;

в) делегати хліборобської палати 4×3 = 12, а в тому 8 поляків і 4 українці;

г) делегати професійних союзів 3×3 = 9, а в тому всі поляки;

д) делегати адвокатської, лікарської і нотаріяльної палати в числі 6, а в тому 1 українець.

З підсумовання виходить, що звичайно окружна колегія, яка устійнює список кандидатів на послів складатиметься приблизно з 217 членів, а в тому з 90 делегатів поляків, з 27 делегатів українців. Отже у представленому випадку українці не матимуть навіть 1/4 частини складу окружної колегії. Я представив можливо найкорисніший для українців склад окружної колегії. Такий корисний склад може заіснувати лише в теорії, а не в практичному житті. В дійсному житті справа представлятиметься для нас куди поганіше. По перше, не всі українці, що вибирають делегатів від територіяльної самоуправи вийшли з української незалежної листи. В деяких повітах досить поважна кількість українців вийшла з урядової листи і є тільки мала надія, щоби ті українці голосували на делегатів незалежної української листи до окружної колегії. По друге в деяких повітах побіч поляків і українців у волосних радах є москвофіли, які теж матимуть вплив на вибір делегатів до окружної колегії. По трете, ні в одній виборчій окрузі не матиме місця такий ідеальний випадок, щоби українці вибрали повне число можливих делегатів і з повітових рад і з волостей і з міських рад і з хліборобських палат та з адвокатської палати. По четверте, в нашій дійсності влада має змогу впливати на становище деяких українських делегатів і на деяких, зпоміж тих, які вибирають делегатів і тому трудно приняти ідеальний випадок, щоби влада не мала ніякого впливу на українських виборців-делегатів, як і на поодиноких делегатів узагалі. По пяте, трудно припустити, щоби українські делегати в окружній колегії були всі до одного однозгідні щодо кандидатів на послів. По шесте при виборі делегатів через повітові ради, а в деяких випадках через волосні ради, українці матимуть змогу вибрати своїх делегатів лише в тому випадку, коли вибори делегатів будуть пропорціональні, а цього ще не знаємо.

З того всього виходить, що українці в Галичині ні в одній виборчій окрузі не будуть мати одної четвертини в складі окружних колегій.

Зголошення кандидатів відбувається в цей спосіб, що кожний член окружної колегії має право зголошувати кандидатів на послів. Провідник колегії устійнює список зголошених кандидатів. Якщо делегати зголосять тільки чотирьох кандидатів, то їх всіх впищуть на листу кандидатів. Коли буде більше зголошених кандидатів, на листу впишуть тільки того кандидата, який одержав бодай одну четверту відданих делегатами голосів. Із тих постанов законопроекту про виборчу ординацію виходить, що українці без згоди поляків, а точніше і вірніше кажучи без згоди державної влади не матимуть найменшої спроможности у виборчих округах зголошувати незалежних українських кандидатів на послів. Або іншими словами, важність зголошених українських кандидатур залежатиме виключно від доброї чи злої волі польської сторони. В тому місці мушу зробити застереження. Опубліковані в пресі звідомлення про постанови виборчої ординації можуть бути у деяких точках неточні, а вслід за тим мої обчислення про чисельний склад окружних колегій невірні. Розуміється, що я був би вдоволений, колиб оповіщення повного тексту законопроекту перечеркнуло мої обчислення і виявило, що українці незалежно від всяких впливів влади можуть мати більше ніж одну четвертину членів виборчих колегій, а вслід за тим матимуть змогу провести у виборчих колегіях своїх незалежних кандидатів на послів. На жаль з досі оповіщених постанов виборчої ординації, мушу з притиском ствердити, що українці, без огляду на партійну приналежність не мають у Галичині найменшої змоги без апробати державної влади, яка безсумнівно матиме великий вплив на список кандидатів, виставити своїх незалежних кандидатів на послів, або іншими словами зробити кандидатами на послів особи згідно з волею українського населення.

Так на мою думку представляється справа в трьох галицьких воєвідствах.

Куди гірше представляється справа на північно-західних українських землях, себто в воєвідстві волинському, поліському і частині воєвідства люблинського. Там вибори до територіяльної самоуправи заскочили українське населення. Там українське населення не має того впливу на волосну й повітову самоуправу, що в Галичині. Там українська незалежна думка взагалі не матиме заступництва в окружних колегіях.

Зі сказаного про окружні колегії і в Галичині і на північно-західних українських землях слід зробити загальний висновок, що українське населення Східної Галичини, Волині, Полісся, Холмщини і Підляша на основі висуненого законопроекту про виборчу ординацію не матиме змоги в окружних колегіях виставити своїх незалежних кандидатів, а вслід за тим постанови виборчої ординації, які опубліковано не дають змоги українському населенню тих земель вибрати самостійно й незалежно від посторонніх впливів своє представництво до законодатних установ! З таких оглядів наша Парляментарна Репрезентація мусить змагати до того, щоби в соймі обговорюваний законопроект цілковито змінити і зробити все можливе, щоби у виборчій ординації були якслід забезпечені права українського населення на своє представництво в парляменті.

В. Целевич.

Анґлія і Франція затрівожені італійсько-абісинським конфліктом.

ЛЬОНДОН, 11. 5. ПАТ. Італійсько-абісинський конфлікт зачинає поважно занепокоювати британський уряд. Вчора відбулася консультація між Францією та Британією щодо того, як зарадити конфліктові. Француський амбасадор у Льондоні конферував у м-стві закорд. справ, а британський амбасадор у Парижі появився на Ке д'Орсей. Оба уряди застановляються над можливістю звернутися до Мусолінія, щоб він не допускав до загостювання конфлікту. Цікава є найновіша стаття у „Дейлі Телеґраф", в якій підкреслено, що у хвилині, коли співпраця Мусолінія є конечна коштом його найвищого авторитету, Італія водночас звертається проти Абісинії, що може погіршити відношення між Францією й Італією і це як під моральним, так і під практичним оглядом. Щоденник боїться, що той конфлікт може поважно затяжити на Лізі Націй, бо потягнення Мусолінія бодай не збільшать йому симпатії у Лізі Націй.

Повчальні цифри.

I. Статистика українського населення у Львові.

Під наголовком „Польськість у Львові та в львівському повіті" помістив на днях відомий наш „приятель" д-р Марцелі Прушинський цілу низку статтей у „Курері Львовскім" (ч. 118, 120, 121, 124, 125, 126 і 127), в яких наводить багато цифр і даних, що ілюструють зріст римо-католицького, себто польського елементу та зменшення греко-католиків, себто українців, у Львові й у львівському повіті за останніх пядесять літ. Це не перешкоджає авторові, згідно з вшехпольською практикою, ломити руки і кричати, що нібито є саме навпаки: що відсоток римо-католиків постійно зменшується, зате греко-католики у Львові і в найближчому його сусідстві зростають так, що загрожують своїм заливом містові, якого польськість, мовляв, усе ще вповні не забезпечена.

Поглянимо спершу на деякі дані й цифри щодо самого Львова, бо вони дуже повчальні і на їх основі можна виробити собі погляд, як поволі, але постійно поступає польонізація нашого елементу в столиці краю.

Статистика з 1931 року виказує **316·177 мешканців Львова** (без війська). В 1921 р. виказав спис тільки 219.388 мешканців Львова, значить: за 10 літ Львів збільшився майже на 97.000 душ. Цей зріст повстав не тільки з природного приросту та з перенесення до столиці краю на постійний осідок цілої маси людей із провінції, але також через прилучення до Львова 6 великих підміських громад: Знесіння, Замарстинова, Голоска Малого, Клепарова, Кульпаркова і Сигнівки та частин Білогорщі, Козельник і Кривчиць. Львів має тепер 63·46 квадр. км. простору.

На основі найновішого спису населення з 1931 р. подає Прушинський число тих, що подали польську розговірну мову у Львові, на кругло **200.000, себто 63,5 відсотків**. Неполяків є **115.000, себто 36,5 відс.** У списі 1921 р. (коли, як відомо, багато українців його збойкотувало) польську національність подало 136.519 (62.2 відс.), інші народности 82.869 (37,8 відс.). Значить: польська національність за останніх 10 літ зросла.

Одначе Прушинський привязує слушно більшу вагу до дат віроісповідних, як до певних, та обчисляє, що в 1931 р. було у Львові ок. **160.000 римо-католиків, або 50,8 відс., 50.000 греко-католиків, або 15,9 відс., 100.000 жидів, або 31,7 відс. та 5.000 інших, або 1.6 відс.** З цих цифр виходило би, що римо-католики творять у Львові дрібну, але безоглядну більшість, жиди майже третину, греко-католики ледви шесту частину населення.

Після того Прушинський наводить конскрипційну табелю за останніх 50 літ, при чому вчислили туди також льокальний львівський спис з 1925 р. Подаємо нижче ту табелю зросту мешканців Львова і при цьому зазначуємо, що за Австрії при конскрипції населення вчисляли до того також військо.

З тої таблиці видно, що, не зважаючи на великий зріст української національної свідомости по війні та на постійний зовсім природний приплив до Львова нашого населення з сіл (головно служниць і робітників), відсоток греко-католиків (15,9) ще далеко не дійшов до стану з 1919 року (19,1). Не помогло тут багато і прилучення перед кількома роками до Львова деяких підміських громад, що мали дуже поважний відсоток українського населення. Український елемент у Львові, що зростав доволі швидко до 1919 року, упав у 1921 р. до 12.1 відс. (це очевидно упадок тільки на папері — причина відома: бойкот перепису українцями). Від того часу відсоток українців поволі зростає. Але що греко католики творять і нині у Львові — розуміється, на основі офіціяльного перепису, до правдивости якого під віроісповідним та національним оглядом маємо різні застереження — всього 15.9 відсотків, головною причиною тут дезерція з рядів греко-кат. церкви, яка зросла особливо в повоєнних роках.

Причини переходу з греко-кат. на римо-кат. обряд у нас загально відомі і про це нема потреби тут ширше розводитися. Як іде ця справа у Львові, нехай говорять цифри, що їх нам удалося добути. Так у 1926 р. покинуло у Львові греко-кат. обряд 174 особи, у 1927 р. — 230 осіб, у 1928 р. — 493, у 1929 р. — 526, у 1930 р. — 586 і т. д. Майже всі ті переходи, що з року на рік зростають, зроблені „для хліба" і збільшують очевидно число визнавців римо-кат. костела. Таких, що переходять на православія чи протестантизм, щоб могти вдруге звінчатись, небагато, всього 1—2 відс.

Значить: ті, що покидають греко-кат. обряд, збільшують ряди римо-католиків. По нашим обчисленням греко-католики у Львові стратили від закінчення світової війни по нинішній день через переходи на латинський обряд **найменше 5.000 душ**, через що зменшився поважно наш чисельний стан і в такій самій пропорції збільшився елемент польський (бож у нас визнавців римо-кат. костела ідентифікують з поляками). Наші страти через переходи з греко кат. обряду у Львові **зрівноважує тільки приплив нашого елементу з краю** — і це одинока потіха.

Висновок з усього того, здається, ясний. Тільки послідовна, плянова і згідлива праця наших церковних і світських чинників, получена з розбудовою культурно-освітніх та економічних установ, моглаб припинити дезерцію з наших рядів та скріпити як слід український елемент у столиці краю.

Рік	Людей	Римо-кат.	Відс.	Греко-кат.	Відс.	Жидів	Відс.	Інших	Відс.
1880	109746	58602	53,4	17496	15,9	30961	28,2	2687	2,5
1890	127943	67286	52,6	21876	17,1	36130	28,2	2651	2,1
1900	159877	82597	51,7	29327	18,3	44258	27,7	3695	2,3
1919	206113	105469	51,2	39314	19,1	57387	27,8	3943	1,9
1921	219388	111860	51,3	27269	12,1	76854	35,0	3405	1,6
1925	233596	119320	51,1	29607	12,6	80829	34,6	3340	1,7
1931	315000	160000	50,8	50000	15,9	100000	31,7	5000	1,6

Дефінітивні границі Підкарпатської Руси і Словаччини.

Міністер закордонних справ Чехословаччини д-р Е. Бенеш промовляв для 4. травня ц. р. на передвиборчім вічу у Братиславі, де між іншим заявив, що вже треба конечно установити дефінітивні границі між Підкарпатською Русею та Словаччиною.

Велике летовище для большевицьких літаків у Чехословаччині

ВІДЕНЬ. ПАТ. Преса пише, що в околицях Оломунця приступили до будови великого летовища для большевицьких літаків. Кружляють поголоски, що ці приготування тісно звязані з переговорами СССР і Чехословаччини у справі тайної військової конвенції.

Мета візити Ляваля у Варшаві і Москві.

ПАРИЖ, 11. 5. ПАТ. Вчора вечір париська, тулузька і ліонська радіостація оголосили таку заяву міністра Ляваля: „Приїзжаючи до Варшави і перед виїздом до Москви вважаю за доцільне пригадати, що мета моєї візити це довести до організації збірної безпеки у східній Европі. Дипльоматична діяльність французького уряду не має іншої мети, тільки допомогти до конечного зближення між народами. Наша політика не є спрямована проти нікого. Наші зусилля змагають до того, щоби переконати всі без виїмку уряди до спільної акції для консолідації мира".

Присилайте передплату!

Засідання

Української Парляментарної Репрезентації

В середу, дня 16. травня ц. р. в год. 12-ій вполудне в кімнатах Краєвої Народньої Канцелярії у Львові, вул. Підвалля ч. 7, III. пов. відбудеться засідання Української Парляментарної Репрезентації.

Порядок нарад:

1) Виборча ординація до законодатних тіл.
2) Біжучі справи.

Присутність усіх членів У. П. Р. обовязкова.

ПРЕЗИДІЯ У. П. Р.

Д-р Дмитро Левицький вр. голова. **Дм. Великанович** вр. секретар.

Відповідь В. Панейка.

В париських „Послѣдн-іх Новостях" з 8. п. м. появилася чергова стаття В. Панейка під тим самим наголовком, що первісна („Къ украинскому вопросу"), у характері листа до редакції. Та стаття є наче відповіддю на ті всі голоси, що появилися після появи згаданої першої його статті. Тепер В. Панейко з одного боку робить відворот, і то у найважнішій точці: українсько-російських національно-державних взаємин, з другого боку боронить свою нефортунну тезу про розбиття „основ єдиної русскої нації" актом з 1772 року (прилучення Галичини до Австрії).

Суттєва декларація автора звучить тепер так: „Не вважаючи на мою палку відданість засаді федералізму загалом та зокрема ідеї російсько-української федерації, вважаю в нинішньому часі не відповідною і непотрібною програму прямої федерації, себто такої, яка прийшлаб безпосередньо без попереднього переходу обох сфедерованих держав через період повної незалежности". (Редакція „П. Нов." застереглася у примітці, що ця заява В. Панейка йде на його виключний рахунок).

При кінці своєї статті, писаної дуже нервово і з ріжними внутрішніми суперечностями, автор з обуренням відкидає закид відступництва й ренегатства.

До цієї статті ще повернемось.

Збройні сили СССР.

За бюлетином Ліги Націй, виданим з приводу розброїної акції, совітська армія складається з 23 армейських корпусів, у склад яких входить 85 дивізій піхоти, 16 дивізій кавалерії і 6 самостійних кавалерійських бригад. Головна маса червоної армії стоїть над західною совітською границею. Загальна збройна сила Совітів доходить до півтора міліона вояків. Крім того вишколені резерви обіймають найменше 8 і пів міліонів. Совіти розпоряджають теж найсильнішою повітряною силою на світі. Число військових літаків переходить 4.300, між ними 1.500 бомбометів. Протягом другої пятилітки больше вики мають виставити ще 8.000 літаків. 17 фабрик виробляє днями і ночами гази.

Останні хвилини і смерть проф. С. Дністрянського.

З ужгородського „Українського Слова“ довідуємося про останні хвилини життя, смерть і похорони проф. д-ра Станислава Дністрянського таке:

Хочу вмерти між своїми! — говорив бл. памяти проф. Дністрянський, переселившись до Ужгороду.

Дня 5. травня мав в Ужгороді відчит, заарранжований „Союзом Адвокатів“, на тему: „Ревізія цивільного права“. Відчит заповіджений на 10. 10. рано. Зійшлися адвокати, судді та адміністраційні урядовці, явиж 70 слухачів. Відчит тревав годину і викликав велике зацікавлення; не диво, що прелеґента нагороджено бурею оплесків. По відчиті обступили достойного прелеґента і просили, щоб виголосив цілий цикль таких викладів з цивільного права. Бл. п. проф. Дністрянський був зворушений оваціями й обіцяв виголосити ще чотири відчити на тему цивільного права.

Пополудні в 3. год. зробилося йому недобре, поміж лікаря, що зараз прибув, вже була за пізно.

*

Похорони відбулися у вівторок (7. травня) при великому здвизі народу.

Над могилою промовили: д-р Ю. Бращайко, д-р Д. Стахура й д-р Р. Венгринович.

Франко про партії серед галицьких українців

перед 50-ма роками.

II.

Якщо клерикальну партію в її теперішній стадії порівняв я до головача, складеного лиш із показної голови й малого хвоста, навідворот партію т. зв. народовців у теперішній добі требаб порівняти хіба з якимсь полипом із великим хоч не твердим тілом, із множеством рук, але без голови. А втім якою бажаєте це партія має аж дві голови — посла Романчука й предсідника „Народньої Ради“ д-ра Олександра Огоновського, одначе саме діяльність одного і другого, поступовання органу цієїж „Ради“ — „Діла“ — свідчать найкраще про те, що ця партія не має ані одноцільної репрезентації, ані одноцільної провідної думки. Отже не диво, що побіч цих двох голов є в серед партії ще декілька голов, сливе зовсім рівнорядних із цими двома, як ось голова товариства „Просвіти“ д-р Омелян Огоновський, професор української гімназії. Вахнянин, один із найздібніших і найвизначніших членів партії, нарешті сільський парох із Шельпак коло Тернополя о. Качала, людина незвичайних здібностей і великої правоти характеру, до недавна признаваний за провідника й головного представника партії.

Якщо говорячи про клерикалів, мали ми діло з людьми, які мають за собою деякі докладно означені клясові інтереси й в імя цих інтересів змагають витворити стислу партійну організацію, мусимо згори упередити читача, що в народовців нема нічого подібного. Недавно один із визначних німецьких „партайманів“ формулував таким робом різницю партійних звязків: Доки якийсь звязок має на меті поперед усього пропаґанду деяких засад, сподіваючись, що саме знайомість цих засад у народніх масах викличе якінебудь рухи та зміни, так довго цей звязок є *сектою*, а не *партією*. Щойно коли звязок в імя деяких інтересів виступає до боротьби зі сферами інших інтересів, стається партією. Тож оцінюючи з цієї точки погляду наших народовців, мусимо признати, що повстали вони з секти й у звичайній мірі досіль не перестали бути нею. Молодь 60-тих років, пірвана запалом, який викликували пісні Шевченка, історичні розвідки Костомарова, повісті Куліша й Марка Вовчка, підняла й у Галичині прапор української народности, народньої мови в розмові й літературі, а разом із цим і деякого докладніше неозначеного демократизму в політичних справах. Розбуджений рівночасно в Москві й Петербурзі панславістичний або радше панросійський рух, пересаджений давніше вже до Галичини рукою Погодіна, а пізніше руками багатьох інших діячів, дав гарячій молоді аж занадто багато нагоди до полеміки, до гарячої й завзятої боротьби за засади, яка аж задуже часто вироджувалась з одного боку в боротьбу за пусті мовні й правописні форми, а з другого боку в несмачні обопільні особисті інкримінації, в обвинування в продажності та зраді святої справи. Така боротьба тягнулась сливе двацять років на величезну шкоду справжніх інтересів народу й української інтеліґенції. Вічне встрявання в цю боротьбу посторонніх елементів, то щирих, але без розуміння галицьких відносин, як Куліш, то звідомим змаганням скомпромітувати, а цим самим і ослабити сторони, що воювали, як напр. ґубернатор Ґолуховський, то таких, які відгравали якусь неясну, дволичну ролю, як бл. п. кревний віцемаршалок Лаврівський, — вносило щораз більшу замішанину в справу, доводило сторони, що воювали, до щораз більшого закукурічення.

Правда, не бракло серед самої партії людей, що бачили безкорисність і шкідливість цієї чисто сектярської боротьби за засади, за форми, за абстракти, і старались потягнути „молодих“ на шлях реальної політики, себто зі секти утворити партію. Першим із таких людей був о. Качала. Його ідеалом було — бачити злучені в гармонії обидві головні сфери українських інтересів — священиків і простого народу, і створити партійну організацію, яка працювалаб у цьому дусі, боронилаб цих інтересів. Правда, інтереси священиків знав о. Качала докладно, висував їх також при кожній нагоді виразно наперед; в імя цих інтересів домагався, щоби „молоді“ виреклися ріжних радикальних і вільнодумних забаганок, яких набрались із пісень Шевченка, щоб проклялі „джуму нігілізму“, як тоді висловлювались загальним терміном. Не можна заперечити, що й інтересів народу боронив нераз мужньо о. Качала, але це певна річ, що якщо під його еґідою булаб дійсно витворилася молода політична партія, ця партія мусілаб була згодом щораз більше обтинати свою народню програму, а щораз більше поширювати й виробляти церковну програму.

Цілком в інший бік старалась піпхнути народовців інша визначна людина, бл. п. Володимир Навроцький, а тиха людина, більше теоретик і критик, ніж практичних діяч, але не зважаючи на це, бистрий і тверезий ум, що дивиться ясно на відносини, а при тому щиро перенятий західно-европейськими поступовими ідеями. Він перший указав на інтереси робочого народу як на єдину й необхідну підставу народньої партії і, ясно розуміючи, що орґанізація такої партії не може здійснитись перед докладним пізнанням цих інтересів, зайнявся статистикою й економічним положенням народу, й у цілій низці блискучих статтей висвітлював ці незвичайно важні та складні справи, в цей біч напрямляючи головну увагу читачів і молоді, що підростала. Його праці про пропінацію, про домовий податок, про ґрунтовий податок, про народні школи, тощо ясно вказували іншу мету для змагань народовців, далеко важнішу від боротьби за правопис і за засаду національности, — а саме боротьбу проти визискування й отуманювання народу, оборону його інтересів перед клясовою політикою шляхти й перед урядовим фіскалізмом. До такої боротьби бажав Навроцький втягнути всякі елементи щирої думки без огляду на їх правописні й етноґрафічні переконання; у своїх працях однаково гаряче боронив він інтересів польського, як і українського народу, не перестаючи вказувати на спільність цих інтересів перед спільним визискуванням.

На жаль, Навроцький не мав настільки особистої енергії й ініціятиви, щоб узяти на себе чинне введення тих думок у життя, які висловлював. Отруджений службовими й родинними відносинами, здалека від того ґрунту, на якому міг би був багато доброго зробити, він помер у Ряшеві в 1882. р. (Далі буде).

Апокаліпсіс українського слова.

II.

(Докінчення.)

З іншого боку підходить до тексту один з російських богословів любителів, С. Глєдков (Толкованіє Євангелія, СПБ. 1913, стор. 262). Він пояснює, що слова — „не заботьтесь“ не цілком вірно передають виражену Ісусом Христом думку. Він не зобовязує нас, подібно до птиць небесних, не сіяти, не жати й не збирати в засіки, й подібно до лілей польових, не трудитися й не прясти; а застерігає лише, щоб піклування („заботи“) про те, що пити й їсти та в що одягатися, не доводили нас до трівожного стану духа, близького до роспуки, до втрати віри в ласку Божу.“ Пояснення те, продиктоване загальним розумінням науки Христової, цілком справедливе; одначе сили його ослаблюються браком у російській мові відповідного терміну. Останній знайшовся в мові українській, в якій розгляданий нами текст переданий словами: „Не журіться душею вашою, що вам їсти, й що пити; ані тілом вашим, у віщо одягнутись. — Тож не журітьсяж про завтра, бо завтра само про своє журитиметься. Доволі кожному дневі свого лиха“ (переклад архиеп. Партенія). В українськім тексті Євангелія Наука Христова безпосередньо зрозуміла, не потребує ніяких коментарів для свого виправдання, бо не викликає ніяких заперечень. Нема в ній мови про недбальство, безділля й байдужість до праці; лише — про *журбу* — переживання, яке звичайно лучиться з охлялістю волі й нечинністю. Отже ідея Христова знайшла в українській мові точний вираз, якого не дають тексти церковно-славянський і російський. Бо і в російській і в церковно-славянській мові бракує слова, що точно передавалоб поняття „журитися“. В мові новозавітній грецькій таким словом є μεριμνάω але своє початкове й властиве значіння не завсіди воно зберігає: в деяких місцях Св. Письма: значить „піклуватися“, „дбати“ (1. Кор. VII, 32—34; XII, 25; Филип. II 20). Наведу ще два приклади з християнської догматики.

Як відомо, цілковито збагнути догму християнської віри поза межами нашої теольоґічної чи знавної здібности, але наблизити його до розуміння в тій мірі, в якій відкрито його Словом Божим — завдання богословської науки. В цім відношенні велику прислугу роблять терміни: влучні терміни становлять необхідну умову точного розуміння відкритої Богом правди, як теж охороняють від помилок. Візьмемо основну догму християнської віри — Троїчности. У славянській і російській богословській літературі висловлюється він твердженням: „Бог єсть єдин по существу, троічен в ипостасьх, или лицах“. — Чи термінольоґічні складники цієї догми влучно виражені?

Слово „ипостась“ — чуже й тому нічого безпосередньо не говорить. Слово „лицо“, яким його перекладають, — двозначне: відповідає латинським: персона і фаціес, нашим — „особа“ й „обличчя“, а тому вносить у догматичну форму двозначність. Інакше стоїть справа у догматиці українській, яка цю догму виражає формулою:

„Єдина істота Божа в трьох Особах". Нема тут жадної двозначности; положення ясне й зрозуміле, за вийнятком лише того, як один Бог істнує в трьох Особах. Інакше кажучи, у твердженні цьому зрозуміле є, *що*, незрозуміле — *як*. Але це є внутрішня таємниця Божества, якої збагнення перевищує розум не тільки людський, а й ангельський: „Божого ніхто не знає, лише Дух Божий" (Кор. II. 11). Догма „пресуществленія". Слово це впроваджено в російську богословську літературу митроп. московським Филаретом Дроздовим (у перекладі „Посланія восточних Патріярхів" і пояснено у „Пространн. Христ. Катихизисы") а до цього було незнаним. Якаж мисль міститься в цім терміні? Сам Филарет, пояснює її таким реченням: „В изложеніи вѣры восточныхъ патріярховъ сказано, что словомъ *пресуществленіе* не объясняется образъ, котрым хлѣб и вино претворяются в Тѣло и Кровъ Господню — но показывается только то, что истинно, дѣйствительно и существенно хлѣб бываетъ самымъ истиннымъ Тѣломъ Господнимъ, а вино самою Кровію Господнею". (Простр. Катихизисъ, о причащеніи). Так як видно, навіть після даного пояснення, що власне значить саме слово „пресуществленіе" й чому такий змисл йому надається.

Цілком інакше з українським терміном: „пересточення". Коли говориться, що хліб і вино пересточуються в Тіло і Кров Господню, то кожному мусить бути ясно, що хліб і вино істотою (а не видимою формою, кольором, або фізичними властивостями) стають Тілом і Кровю Господньою. Українська мова, таким чином, виявила себе цілком придатною до точного виразу глибокої богословської ідеї, в мовіж староцерковнослов'янській і російській такого не придумати; принаймні богослови досі ще не придумали.

Візьмімо ще церковно-славянське й російське слово „праздник". Говорить воно, що це є день „праздний", вільний від праці; отже висловлює лише одну сторону поняття й то не зовсім точно. Бо нема „праздника" абсолютно вільного від усякої праці; навпаки, наука релігії наказує віддаватися в „праздник" певним трудам. На питання: як треба проводити празникові дні за Божою заповіддю? — Простран. Катихизис дає таку відповідь: „перше — не треба в ці дні працювати, чи займатися ділами мирськими й житейськими; друге — треба свято шанувати, тобто вживати на діла святі й духовні, на славу Божу". Цієї другої, найголовнішої сторони поняття слово „праздник" і не висловлює...

Українська мова задержала термін „празник", але в спеціяльнім значінні: так називається в нас день храмового патрона парохії, день посвячення Церкви, а також братського патрона, — там, де ще не зникла цілковито традиція церковного брацтва. Український „празник" це свято льокальне (обмежена границями одної лише парохії), а потім не тільки релігійна, а й громадська, звичайно звязане з бенкетом (після „празнику", як каже прислівя, навіть „голова болить"). Чистож церковне вшанування якогось дня називається „святом" і слово це говорить про те, що даний день призначений на *святе* діло — на релігійний спомин і діла духовні якто: відвідини Церкви, молитви, милостиня убогим, побожну поведінку.

Висока ідея й внутрішня змістовність слова „свято" були без сумніву причиною того, що воно за новіших часів українського суспільного життя засвоїлося й для світських свят поважнішого значіння (напр.: „Свято Соборної України", „Шевченківське Свято", „свято Матери"...); тоді, як російська мова в подібних випадках вживає слова „день". (Напр.: „День русской культуры", „Пушкинскій день"), й тим виявила очевидну й характерну для російської свідомости тенденцію — стати поза церковними впливами й традиціями. Таким чином терміни „праздник" і „свято", хоч і однозначні, але говорять нам про ріжні релігійні світогляди, ріжні духовні культури.

Наведені порівнання, не вичерпуючи цілого матеріялу, стверджують понад усякий сумнів факт, що мова українська досконало надається на те, щоб бути мовою Божого Обявлення. Навіть більше: деякі з правд християнської науки словом українським виражаються точніше, влучніше й чистіше, ніж словом церковно-славянським або російським. Українець має цілковиту слушність цінити й поважати своє слово, як Богом дарований спосіб до пізнання вищої Правди і йти до неї шляхом духовної культури.

о. Прот. П. Табінський.

70 тисяч дітей витає короля.

ЛЬОНДОН, 11. 5. ПАТ. Нині рано до середмістя Льондону прибуло 70 тисяч дітей, між ними 1.800 калік, щоб побачити короля підчас їзди з королевою до Мерілебонд, де король прийме мерів Льондону. На бажання короля дітей примістили на хідниках і трибунах. Кожна дитина має табличку з числом, щоб не згубилася. Дітей береже 7.000 поліціянтів, гурт лікарів і санітарок та стоять амбулянси. В маніфесті до дітей король заявив, що діти є нащадками славної минувшини і будучність народу теж до них належить. Нинішня маніфестація має виявити, що діти виправдають покладані на них надії.

—o—

З ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РУХУ.

Віче в Грималові.

В четвер 9. травня ц. р. відбулося в Грималові повітове віче, скликане організатором УНДО *п. Олександром Пісецьким* з Грималова, колишнім українським державним секретарем почт і телеграфів, з рефератом посла д-ра *Степана Барана* про сучасне політичне положення, нову польську конституцію та про оголошені премієром Славеком основи виборчої ординації до сойму й сенату. Велика саля читальні „Просвіти" заповнилася вщерть учасниками, між якими було кількох священиків з Грималівщини і Скалатщини, гурт світської інтелігенції з Грималова і з повіту, дещо міщан, решта селяни і селянки. Прийшов теж гурток націоналістичної молоді з Грималова й околиці. На віче прибув як делеґат скалатського староства референдар мґр. Калінський з командантом поліції. Біля домівки читальні і при її дверях були поліційні патрулі, на салі тайні аґенти поліції.

Віче отворив п. Пісецький, що не зважаючи на свій поважний вік, майже одинокий в повіті займається політичною організацією і працею, за що часто спадають на нього ріжні адміністраційні кари, як напр. недавно 300 зол. і 250 зол. До президії віча покликано о. декана *Івана Іванчука* з Товстого, п. *Форостія*, міщанина з Грималова і п. *Тильчака*, селянина з Вікна, на секретаря укінченого студ. університету п. *Крупу* з Іванівки.

Посол д-р *Ст. Баран*, обговоривши загально сучасне політичне положення і згадавши про всі важніші справи, що їх ухвалено в соймі в останній сесії, зреферував важніші постанови теперішньої конституції, що ріжняться від давнішої, і вкінці обговорив докладно основні постанови проектованої виборчої ординації до сойму й сенату згідно з тезами, проголошеними недавно премієром Славеком.

Після реферату д-ра Ст. Барана забрав слово колишній студент Дмитро Перешлюга з Товстого, що недавно вернувся з Берези, перебувши шість місяців у тамошньому концентраційному таборі. Зачав від пожежних сторожей і це був його річевий запит, опісля перейшов до напастей на старше громадянство, яке, на його думку, завинило всю нашу біду. Потім від зібраного гуртка молодих націоналістів стала промовляти Марія Олійниківна з Грималова, кажучи, що наші старші провідники, між ними й ґен. Кравс, завалили Україну і взагалі провідники старшого громадянства не зробили для нашого народу нічого путнього і тому треба їх осудити. Цей істеричний і демаґоґічний виступ молодої націоналістки з лайкою на наших заслужених громадян стрінувся з осудом старшого громадянства. При замкненні віча дехто з гуртка націоналістів зачав на салі авантюруватися і викрикувати, з чого вмить скористала сконсиґнована на місці поліція і при виході зі салі придержала Перешлюгу й Олійниківну та списала опісля з ними протокол. Олійниківну звільнено, а Перешлюгу заарештували. Як кажуть, справу обоїх поліція передала до староства в Скалаті для дальшого урядування за наруження публичного спокою.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Портуґальський уряд заперечує вістки закордонної преси, буцімто влада викрила змову проти устрою в Портуґалії.

— У Бельфасті в північній Ірляндії дійшло вчора до завзятої боротьби прихильників двох ворожих таборів. Поліція привернула лад. Вибухло дві бомби, багато вікон повибиваних.

— Чехословацький уряд рішив відкликати свого посла у Варшаві д-ра В. Гірсу, який обійме становище посла у Білгороді.

— До Риму прилетів французький міністер летунства ґен. Денен.

— Тайна німецька політична поліція замкнула два берлінські кабарети та арештувала кільканацять осіб, які там працювали, під замітом осмішування політичного ладу у Німеччині.

— Проект німецького закону про загальну військову службу уже опрацювали. Його розгляне ще кабінет міністрів.

— Еспанський уряд скасував розпорядок з вимогами, щоб закордонні журналісти перекладали на еспанську мову тексти всіх телеграм і кореспонденцій, які висилали до своїх часописів.

— През. Рузвельт одержав понад 100.000 листів, щоб підписав проект закону про виплату допомог для учасників світової війни.

— Париське видання „Ню-Йорк Геральд" повідомляє з Риму, що Італія має виступити до Ліґи Націй з внеском приділити їй мандат над Абісинією, щоби привернути там лад та знести невільництво.

— До Риму приїхав адмірал Може, командант французької ескадри, що приїхала до порту в Неаполі. Адмірала Може приймав нині рано шеф ґабінету міністра маринарки.

— Перше засідання ради балканського порозуміння тревало коло 3 години. По засіданні міністер Тітулеску заявив представникам преси: „Ми устійнили програму наших праць у дуже щирій атмосфері".

Невдатна вистава.

(Враження нерецензента.)

Від Редакції: Хоча ми помістили вже в ч. 118. нашого часопису рецензію на виставу „Посол до Бога", написану нашим театральним рецензентом, то проте вважаємо доцільним дати голос і звичайному глядачеві, тим більше, що це священик.

Зачнім від прикмет. Отже реклама: вона була без закиду. Її ініціятори — виявили надзвичайні здібности під цим оглядом і незвичайний купецький хист.

Тепер — кілька слів про саму пєсу „Посол до Бога". Короткий її зміст: вода — тай не дуже чиста. Знання сценічних умовин — ніяке. Акції — нема навіть за зломаного пів шеляга. Дієві особи — паперові. Фатальний брак знання психольоґії відчувається прикрою ноткою ввесь час вистави. Одним словом: лиха фушерка.

Кілька слів про гру. Мушу льояльно ствердити, що актори грали досконало, але... на нервах публики. Виняток становить артист, який грав ролю В. Рутського. Позатим усі ролі з цього боку були „першорядні". Мелетій Смотрицький робив враження жидика-пахтяра або крамаря, а не глибоко культурної людини, якою був у дійсності. Папа, кардинали, король і т. д. такі, як ми їх оглядали — булиб добої в якомусь рів

двяному вертепі, але в ніякому випадку на сцені міського театру. Навіть статисти виявили „надзвичайні" здібности: про збірні групи краще зовсім не писати.

Зате ефект осягнено повний. По скінченні останньої дії напруження нервів було таке велике, що публика забула оплесками винагородити акторів за їхню гру...

Ціле щастя, що те все досить коротко тревало. Суфлер заслуговує на повне признання. Його „O mei Rutheni" чули виразно всі. Видно було, що має вправу — зі шкільної лавки.

З усієї імпрези ще найкращі були: хмари, повітря, громи, оперування світлом і — хор черців.

Сама песа мала бути релігійна. Не знаю, чи безбожники в Москві не рішилися би ще раз її виставити, щоби скомпромітувати та осмішити релігію і культ святих.

Кілька слів під увагу організаторам тієї імпрези. Коли хтось береться до якогось діла, то мусить мати до цього якесь приготування. Нате народня приповідка каже: „Коли ти не гриб — то не лізь у борщ". Коли не розумієшся на мистецтві, то не берися до нього вже, бодай сам на власну руку.

Не заперечую добрих намірів організаторів. Але самі добрі наміри, то рішуче за мало, бо, як кажуть, навіть пекло вистелене добрими намірами.

Коли організатори взялися за таке велике діло, і коли ще до того подбали про протекторат І. Е. Високопреосв. Митрополита, який довіряючи організаторам, згодився на те, то рішуче виною організаторів є те, що вони не засягнули опінії людей, компетентних у справах мистецтва і сцени щодо своєї імпрези.

Вистава зробила дуже гнітуче враження та залишила по собі великий несмак. Найкращим доказом цього було те, що менше витревалі глядачі покинули салю ще далеко перед закінченням вистави.

Одним словом — для схарактеризування цілої імпрези вистане сказати: скандал.

о. Осип Кладочний.

Ширіть наш часопис!

НАРАДИ МІН. БЕКА З МІН. ЛЯВАЛЕМ.

ВАРШАВА, 11. 5. ПАТ. Нині мін. Бек віддав візиту мін. Лявалеві і відбув довшу нараду. Пополудні наради йшли далі. Після їх закінчення видадуть комунікат.

СТРІЧА МУСОЛІНІЯ З КАНЦ. ШУШНІҐОМ.

ФЛЬОРЕНЦІЯ, 11. 5. ПАТ. Нині рано Мусоліні з державним підсекретарем Сувічем і Валле прилетів до Фльоренції, де ждали на нього канц. Шушніґ і австрійські міністри та представники місцевої влади.

ГОРЯТЬ ЛІСИ ДОВКРУГИ ПАЛАТИ.

ЛЬОНДОН, 11. 5. ПАТ. Недалеко королівської резиденції Віндсор велика пожежа знищила вже кілька тисяч дерев. У протипожежній акції бере участь 400 вояків у газових масках і сталевих шоломах. Вчора вечором пожежа загрожувала замкові кн. Кенту.

НОВИНКИ

— **Д-р Микола Гнатчук, стоматольоґ в Коломиї, ординує в домі при вул. Кілінського 3.** 1-3

— **Найкращі лиси,** пелеринки, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Першорядне фризієрське і косметичне** заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 8-?

— **Коло Бережан відмулила вода кости мамута.** Недалеко Бережан вода одного потока відмулила кости мамута. Цілий скелет зберігся дуже добре. Вістку цю подав один селянин, що прийшов купити до „Фортуни Нової" кілька пушок цукорків для кооперативи в свому селі і на його відповідальність подаємо цю вістку. 1484

— **Не забудьте** — як будете сьогодні у крамниці Народньої Торговлі, Маслосоюзу або іншій українській крамниці купити порошок будиневий „Ароза" або знамениту овочеву галяретку-дриглець „Ароза", яку дістанете в 5-ох ріжних смаках. 1554

— **Товариші матуристи львівської Академічної ґімназії з 1905 року** зволять прибути на товариський зїзд, який відбудеться у Львові дня 10. червня ц. р. (понеділок, лат. Зел. свята). Докладніші інформації і зголошення у Ярослава Сімяновича, Львів, Зіморовича 20. — **Варивода В., П. Мечник, Я. Сімянович, М. Творидло.** 1518

— **„Амата"** Львів, Личаківська 19 поручає цукри, тіста, овочі і ріжні солодощі. Окрема кімната на морозиво. 1558 1—5

— **Новий розклад їзди** з орієнтаційною мапкою, що в формі книжки охоплює всі залізничі шляхи Галичини та получення з важнішими осередками інших західньо-українських земель, Польщі та заграниці — появиться в першій половині травня ц. р. накладом Кружка „Рідної Школи" в Станиславові. Ціна цього першого великого розкладу їзди в українській мові тільки 50 сот. Дохід призначений на „Рідну Школу", тому кожний українець, як також товариства й установи, купують тільки цей новий розклад їзди. Набувати від 15. ц. м. у всіх книгарнях і кіосках. Більші замовлення слати на адресу: „Союзна Друкарня" — Станиславів, Собіського 24.

— **Виставу домового деревного промислу в Яворові** відкрито на днях. Вистава обіймає гартачний відділ зі Стариск, столярсько-різьбарський відділ місцевої промислово-деревної школи, забавкарський, лижкарський, токарський яворівських халупників і рогожний халупників з Вільшаниці. Вистава потреває до 19. ц. м.

— **Осторожно з малюванням уст.** В Печеніжині біля Коломиї склалась траґічна подія, що повинна стати осторогою для жінок, які малюють собі уста. Двацятьлітня Фані Еренверт мала маленьку ранку на губах, що походила від здертя шкіри. Не зважаючи на те, вона помалювала собі крейдкою уста. Наслідки були фатальні. Появилося затроєння крови з ґанґреною. Лікарі не могли нічого помогти, бо ґанґрена дійшла швидко до мозку і дівчина вмерла до двох днів.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні держ. кляс. льотерії впали виграні на такі числа: 50.000 зол. на ч. 137936 160545. 20.000 зол. на ч. 75331. 10.000 зол. на ч. 56742 78696 126745 109389. 5.000 зол. на ч. 678 4936 64291 95539 127423. 2.000 зол. на ч. 10665 18304 22926 57734 102550 102778 117795 122217 128160 143421 164572 174524 175565 184366. 1.000 зол. на ч. 7480 10880 13243 14981 27262 47011 51037 51479 53257 57838 58057 60825 61492 63379 64215 65684 69679 77699 83918 97443 104804 106936 107942 136443 138131 145976 146266 147067 150457 150970 154690 155485 178566 182598. 10.000 зол. на ч. 70964 72438 98060 105164. 5.000 зол. на ч. 34108 107243. 2.000 зол. на ч. 8218 8424 17859 39377 46028 66838 70497 86222 90029 109487 113988 124196 140547 165496 171360 175361 175972 177805. 1.000 зол. на ч. 421 13995 17232 17461 18062 19383 20488 32746 38448 48028 48571 58968 95151 68914 78191 89542 95634 100591 101904 118756 120432 120585 126126 129222 133938 136652 137273 149807 150857 152637 172409 173515 179691.

— **Проф. Пікар у Польщі.** До Варшави приїхав як відомо, бельгійський проф. Пікар, щоби

ЕВГЕН ТКАЧУК.

У горах ще сніг був...

„Ходи-ко, Генику, д'мині, най розкажу тобі про другу жінку Дмитра, ніби твого вуйка по першій жінці, Анні, рахувати".

Я давно чув, що з тією другою вуйковою жінкою сталося щось незвичайне і рад був чогось ближчого про це дізнатися. Мерщій присунувся до тети та пильно слухав її оповідання, ні словечка не пропускаючи.

„Красна була Параска Дмитрова, така красна, що ей, Боже! Бувало як збиреси в неґілю до церкви, то парубки очи позабувают. Мов у намальовану витріщуютси. А молода була. Страх не хотіла за Дмитра йти. Що то бувало моя Маріка не вговорює (Дмитро обіцев їй фустку, коли му Параску вісватее), що не натолкуєси, не помагало. „Йди, бувало каже, Пазуню, він — ніби Дмитро — не такий ще старий, шінуватиме тебе, як даму, тай веріт у нього стілки, що дорогу до церкви простелив би". Закличе було Параску до хати, тай підтикає її їстоньки, то цего, то того приставит, а Дмитро собі у своїй хаті не плаче, не! Так зводит, що раз! І за Аннов ніби її страх Параски хоче.

Аж уговорила. Віддаласи Параска. Така з неї була кніґині[1]), що ей! І Дмитро князь[2]) не аби який був. Чемний та вгідний[3]), ще й у косиці[4]) вбравси. А люди нічо доброго не ворожили з того весілля. „Це пусте", бувало кажут, „він не для неї, а вона не йому під пару. Не буде у них гаразде, не буде".

Тай віговорили. Параска, сарачі, так і забуласи, що вона вже не ґівков. Зачеласи заходити з кавалером Іваном Кострубяком. Він ще ходив до неї, коли Параска ґівувала. Дмитро ходив на заробок у місто, а Параска ув одно з Іваном гралиси. Тільки Дмитро з хати, а Іван уже на перелазі. Увійде в хату, а Параска борзо молокаму всипле, мандибурку[5]) солониннов ріджену[6]) підтикне, щей ковбаси з поду знесе. Іє[7]), бувало, обоє тай гадки не мают, що воно гріх кіженький. Іншим разом підут обоє в ліс тай цілий день там прогараздують, а вечером приціпригане[8]) ріші, грибів та косиць.

А Дмитро, сарака, не знав нічого. Прикро му було, що Параска гейби чужиласи від него, тай омкно[9]) дуже, але він одно ґадавси: молода тай дурна нівроку, а далі змудріє тай з пустого віфатитси[10]). А це три роки вже так Дмитра мудрувала. Мала вже дваціть рік, сімнаціть мала, як віддаваласи тай як її на кніґиню закосичували.

А тото й Пан Біґ не сподобавси видко. Не дурний вигадав: що пусте тай нефайне, того й Пан Біґ не пофазит. Не слухала си Параска старшини[11]), зневважела та подуфала[12]) собі була, а тото, вілай, не довго мала си гараздувати. Іван Кострубяк її сприкривси тай другий уже став туди стежечку стеґити. Почорнів сарака, та забанував за Парасков. Ходив гі тінь та плакав. Раз було прийшов до нас, ліг на постіль (він завжди любив по хатах ходити) тай тільки очі в стелю впер. „Що тобі, сарако Іване, чи не недужий ти?"

„Нанашку[13]), каже — це бо моя філина[14]) була — „вілай борзо не стане мене тай ще когос. Не знесу я цего, не знесу! Адіт, кілко рік зі мнов кохаласи, а тепер її другого з баґоси. Ой, падочку-ж мій гіренький, падочку". Тай бутит[15]), що на зорінок чути було.

Раз їкос, у неґілю, пішов Дмитро у трете село, Ґетківці, шос зорудувати. Костубяк прийшов до Параски. Застав її зі сестров. Десь обі збиралиси. Параска навезала політичок[16]) та бинд у волосе, фустку шілінову заложила й витіґала зі скрині кіптар, що то їй Дмитро тогід на Великдень купив був. Як уздріла, що Іван у хату ввійшов, так і фукнуласи небога тай скричеела.

„Я тобі, каже, раз казала, абис лишив мене. Так не[17]) їш, що світ ми не милий".

А він їй: „Пазунько", каже, вжес забула, як ми кохалиси, як суди мене кликала, як ми гралиси любо тай файно, а тепер куди мене віганеєш?"

Підступив д'ній ближче тай за руку фатив:

„Мой, хло', варуйси[18])" — скрикнула Параска.

„То так?" засичав Іван білий-білий як скатерть, „так оце гаде мене віправеє?" Колись, було, „Иванику", говорила, а тепер варуйси? Тай трас, трас.

— Трас, а Параска лиш „падочку!" скрикнула й зваласи як скошена травка.

Анна, сестра її, так і припала обомліла до неї. Дві кулі застрягли в грудях, а трета голову пробила. Іван лиш руки розвів, подививси на небіжку так желісно тай сумно, сплакнув сарака і мов біснуватий з хати вибіг. Вихром пробіг зарінок тай ускочив у ріку. А Прут тогди такіґаби[19]), як копиці сіна, котив. Повінь із гір спливала.

— „А коли це було, тето?"

„Тогід, тогід, Генику, на провесні, у горах ще сніг був, а в нас богачі вже весну віта стали..

Кійланч, 28. квітня.

---

1) молода. 2) молодий. 3) цікавий до всього. 4) квіти. 5) бараболю. 6) мащену. 7) їдять. 8) притащать. 9) поніяково. 10) видреться. 11) батьків. 12) зухвала. 13) хресник. 14) хресна мама. 15) ридає. 16) [illegible] 17) мене. 18) стережись. 19) хвилі.

...приготовитись до лету у стратосферу. В пятницю, 10. ц. м. він зробив пробний лет бальоном „Циріх 3“ з трьома особами. Лет був невеликий і проф. Пікар осів незабаром під Радзинем, де став гостем у місцевого власника дібр. Вечором виїхав до Мосціц, де виголосив відчит, а вечором вернувся до Варшави. Спитаний, як подобалася йому перша подорож, проф. Пікар відповів: „У вас подорожується краще в повітрі, ніж на дорогах“.

— Летунська катастрофа склалася на військовому летовищі в Кракові. Вилетіли до вправ три апарати, з яких один з причини вітру вдарив об гангар. Літак розбився, а пілота, капраля Ґодлевського, викинуло поза будинок, так що він убився на місці.

— Краєва хроніка. До львівського шпиталю привезли Влад. Крачковського із Задвіря, що випав з потягу на лінії Львів-Підгайці. — До мешкання Івана Богуцького в Колках біля Ходорова дісталися три замасковані й озброєні бандити і зранивши господаря, приневолили його отворити куферок, з якого забрали готівку 1.100 зол. — В Перемишлі кинувся з мосту в Сян якийсь чоловік, якого тіло виловлено аж біля Бушковичок. Тотожности самогубця покищо не ствержено. — В Русові пов. Володимир Волинський вбито в ночі родину Якима Роговського, зложену з трьох осіб. Вбивці невідомі.

— Летунський подвиг. Як повідомляють з Харкова, відомий летун Богатир доконав недавно сміливого подвигу. Він скочив з висоти 2.700 метрів і отворив легкопад щойно на 50 метрів над землею. Його спроба вповні удалася. Звичайно такі низькі скоки кінчаться катастрофально, бо легкопад не має часу отворитися.

— Спільник Аль Капона на Буковині. В Чернівцях знайшли покраяне тіло якоїсь молодої жінки. Поліція ствердила, що це була Міна Шустер, дівчина легких обичаїв. Дальше доходження довело до арештування Герша Бурґа, якого люди бачили в товаристві Міни перед її вбивством. Показалось, що Бурґ вернувся недавно з Шикаґа, де відсидів кару 6-літної вязниці. Там належав до бандитської шайки ославленого ґанґстера Аль Капона. В його мешканні знайшли жіночу сукню, що була власністю вбитої. Злочину доконав на сексуальному підкладі.

— Шість років брав платню задурно. Ціла Франція сміється з такого факту правдивого бюрократизму, який відкрили по докладній перевірці державного буджету. Перед кількома днями помер чоловік, який коштував французьку державу 10.000 франків річно і який навіть пальцем не кивнув. Цей пан був колись міським радником, опісля старався за посаду доглядача париських акварій, де годували риби. Його приняли. З ріжними додатками дістав платню 10.000 фр. річно. Заразже узяв відпустку, яку йому признали. Він подався додому, в мале провінціональне містечко. Після трьох місяців знову дістав відпустку і знову не працював роками. Аж врешті приїхав до Парижа відвідати кревного і там помер. Шість років брав платню за ніколи не виконану працю.

—o—

Із судової салі.

СЕНЗАЦІЙНИЙ ВИСЛІД ЕЛЕКТРИЧНОГО ПРОЦЕСУ В ПЕРЕМИШЛІ.

Б. членові громадської ради міста Перемишля, асесорові й ем. дир. української гімназії п. Романові Гамчикевичеві поручив маґістрат перевести слідство в справі зловживань у міській електрівні. Радник Гамчикевич перевів слідство і зложив про це обширний звіт бурмістрові Кроїдольському, який нічого в тій справі не зарядив. Тоді радник Гамчикевич помістив в однім місцевім часописі цілу низку статтей про зловживання, спроневірення великих сум, принимання хабарів і т. д., яких допускалися інж. Ясінський і начальник рахункового відділу Кац. Оба вони внесли проти радника Гамчикевича до окружного суду скаргу за образу чести.

Справа тягнулася 10 місяців і врешті 10. м. м. відбулася перед о. с. Цецерським розправа, на якій обвинувачів приватних заступав адв. д-р Цайпер. Обвинуваченого боронив ем. о. суддя Дмоховський, котрий у півторагодинній промові виказав, що обвинуваченому Гамчикевичеві удався доказ правди і вніс на його увевинення. Суддя Цецерський прихилився вповні до виводів оборони і проголосив вирок, яким увевиннив радника Гамчикевича від обвинувачення за образу чести, а обох обвинувачів приватних засудив на заплачення коштів процесу.

Повищий процес і його вислід викликав зрозумілу сензацію в широких кругах перемиського громадянства.

ВІДГУКИ ДНЯ.

НА ШКІЛЬНІМ КОНЦЕРТІ.

Буває, часом присниться мені гімназія. Сиджу в лавці і тремчу. А професор станув на катедрі, поправив окуляри і — тягне нотес. „Скаже мені“... і викликує мене. „Скаже мені аорист від... ну, наприклад — від... байно“. А я прію, як руда миш і загикуючись: „Байно... гебеза!“...

— Так-так. Гебеза! Такого гебеса я не пущу до вищої кляси. Сідати!

Я сідаю з таким розмахом, що — буджуся.

Часом знову здаю матуру. Приходить мені тоді на сонну думку, що я: 1) вже матуру раз здавав, 2) що нині загалом усякі матури до хрону. Але страх страхом. Заки збуджуся баюся його більше як тоді, коли направду шкандибав через міст зрілости.

Зате ніколи не сняться мені приємні хвилі, яких стільки було в передвоєнній гімназії. Ні прогульки, ні вправи по квіти, ні купілі срібнолентім Сяні, ні вечерниці 11. лютого в „Народнім Домі“... Так, немов би те все вилетіло з памяти і навіть у сні не може прилетіти.

Не сняться мені ніколи і концерти в честь Тараса Шевченка.

А шкода!

Бодай у сні вернулись би до мене чарівні хвилі, звязані зі щорічним поклоном великому поетові.

Концерт Шевченка...

Скільки то спершу проблем, потім горячки, а вкінці радости! Проєкти: спроваджувати когось із замісцевих гімназійних корифеїв співу і музики, чи не спроваджувати, давати одну дію зі „Сну української ночі“, чи не давати, пускати цього року дві декламації, чи тільки одну і тим подібне... Горячка: Чи добре буде співати тенор (курить бестія, і не можна йому витолкувати!), чи промова товариша Ікса буде добра (багато знає, але шепелявий!), чи прийдуть на час сосонки, чи буде цілий „Дівочий Інститут“ чи тільки деякі кляси (гряпула була страшна вістка, що загалом нікого не пустять!) і ще там щось. Адже немало є причин до передконцертової горячки. Вкінці — радість. Усе йде як по маслі, публики, аж саля тріщить, солісти в добрій формі і — вільний від науки день.

Був я недавно на гімназійнім концерті в честь Шевченка. Не знаю як кому, але мені було сумно. Не тому, що в малій гімнастичній салі, не тому, що на примітивній сцені і не тому, що нема тепер тенорів. Свято не мало крихітки радісного і святочного настрою, було традиційним „мусом“, зібрало учителів, учнів, батьків і кілька запрошених.

Програма сумовита, заснована горем і сльозами, виконавці зі спущеними головами... Знаю, що є остра цензура програми, розумію, що нинішні часи не сприяють усмішці, але... Більше бадьорости в доборі програми і вгору голова, панове виконавці. Старше покоління мусить бачити все і всюди своїх наслідників — з піднесеними чолами і з радістю життя в очах.

Якеб те життя й не було!...

Галактіон Чіпка.

ДИВОГЛЯДИ.

ОВИНОПАСКА КОРОЛЕВОЮ КРАСИ.

В Атенах влаштували конкурс краси. На цей день припадав ярмарок. Туди привела на продаж свині 17-літня сільська дівчина, що годувала їх. курс. Там негайно дали їй першу нагороду кракурс. Там негайно дали і першу нагороду красуні. Тепер її заанґажували до кіна.

ВОШІ ВИМИРАЮТЬ.

Англійський дослідник комах Ляввс стверджує, що воші вимирають. Їздив він по ріжних закутинах Европи та Азії, де ці животинки досі жили громадами і розмножувались і ствердив, що вигибають вони не наслідком щораз кращих гігієнічних умовин, а наслідком якоїсь спеціяльної недуги, ще досі недослідженої. Навіть війна, що так сильно причинилась до їх розмноження, не змінила їх організму.

ПЕС КОНТРАБАНДИСТОМ.

На бельгійсько-французькім кордоні, в околиці Ліль, митні урядовці передовили пса, що мав на свому хребті малий радіовий апарат. Пес цей був на службі контрабандистів і вони орієнтувались, куди він забіг без труднощів

—o—

СПОРТ.

II. СОКІЛЬСЬКИЙ БІГ З ПЕРЕШКОДАМИ.

II. сокільський біг з перешкодами відбудеться в неділю 12. ц. м. на площі Сокола-Батька. Почяток: год. 11-а передпол.

У. С. С. ДЛЯ ГОЛОДНИХ ЯВОРІВЩИНИ.

Як ми вже повідомляли, Львівський Окружний Комітет уладжує в неділю 12. травня в год. 13.30 на площі Сокола-Батька спортове свято, що з нього дохід призначений на допомогу голодним у Яворівщині. Програма така: тов. змагання у коп. мячі **Сокіл II. — Буревій**; змагання у кошівці мужчин **Плай — У. С. С. К.**; мист. змагання у коп. мячі **Богун — Тризуб**; змагання у відбиванці **Черник — Сокіл-Батько**. Спортовці! Поведіть якнайширшу пропаганду цього свята серед українського громадянства!

З УСПІХІВ КАМЕНЯРСЬКОЇ ДРУЖИНИ У ЛЬВОВІ.

Дружина копаного мяча „Каменярі“ у Львові виграла такі змагання:

Дня 17. 4. Каменярі — Святогор 3:1.

Дня 22. 4. Каменярі — Льот 6:0.

Дня 29. 4. Каменярі II. — Рух 8:1.

Дня 5. 5. Каменярі II. — Маратон 6:3.

Всі змагання покінчилися виграною „Каменярів“.

С. К. РУСЬ (УЖГОРОД) — Ч.С.К. (УЖГОРОД) 4:3 (1:1)

Цією перемогою здобула „Русь“ мистецтво у східній окрузі словацько-підкарпатської дивізії та братиме далі участь у кінцевих змаганнях за мистецтво Словаччини.

Нові книжки й журнали.

ПРИПОВІДКИ, ПОСЛОВИЦІ И ЖАРТИ. В-во „Русалка“. Львів 1935. Стор. 16. ф. 16°.

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 12. V. год. 3·30 попол. „Опера в кратку“ ціни найнижчі Абон. 17.

Неділя, 12. V. год. 7·30 веч. „Опера в кратку“ Абон. 26.

Понеділок, 13. V. год. 7·30 веч. „Опера в кратку“.

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 12. V. год. 7·30 веч. „Теорія Айнштайна“ Абон. 25.

Понеділок, год. 7·30 веч. „Теорія Айнштайна“.

Кіна.

АДРІЯ: „Распутін — злий дух Росії“.
АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія“.
АТЛЯНТИК: „Дівчата в одностроях“
ВАНДА: „Історія гріху“ і ревія.
ҐРАЖИНА: „Проданий голос“ — Й. Шмідт.
КАСІНО: „Мужчини до вибору“.
КОЛІСЕЙ: „Буря“ та ревія „Загальне розброєння“.
КОПЕРНИК: „Баль у Савою“ (Джіта Альпар, Ганс Ярай).
МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс“ (Конрад Файт).
МІРАЖ: „Схід сонця“ з відомою артисткою в Ф. Гаљь.
МУЗА: „Два гільтаї“ (Фліп і Флап).
ПАКС: „Деревляні Хрести“.
ПАЛЯС: „Азбука кохання“.
ПАН: „Молодий ліс“.
РАЙ: „Світ сміється“ (большевицька комедія).
СВІТ: „Жінки в його житті“ і „Що мій муж робить у ночі“.
СОНЦЕ: „Біла лелія“ та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Зміна сердець“ і ревія.
УТІХА: „Шпіон ч. 13.“ і ревія.
ХИМЕРА: „Розсміяні очі“ (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Неділя, 12. травня 1935.

Відень (506,8) 11·45 Симфонічний концерт, 16·35 Танкова музика, 19·45 Мизінки — веселий вечір, **Брюсель** (483,9) 21·00 Вечірний концерт, **Братислава** (298,8) 11·00 Концерт з нагоди свята Матері, **Брно** (325,4) 9·15 Фортепянові твори Чайковського, **Кошиці** (259,1) 12·15 Концерт радіоорхестри, **Прага** (470,2) 9·15 Сальоновий квартет, 10·0) Композиторський концерт, **Копенгаген** (255,1) 20·00 Опереткова музика, 21·15 Французька музика, **Штрасбург** (349,2) 22·30 Танкова музика, **Рига** (514,6) 19·15 Оперова музика, **Берлін** (356,7) 13·00 Концерт радіоорхестри, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 14·00 Музика для матері, **Кельн** (455,9) 16·40 Концерт, 20·00 Льорелай — опера М. Бруха, **Стокгольм** (426,1) 22·00 Концерт радіоорхестри, **Рим** (420,8) Симфонічний концерт.

Понеділок, 13. травня 1935.

Відень (506,8) 17·40 Солісти, 20·15 Весела музика, **Кошиці** (259,1) 17·05 Авд. для Закарпаття, **Прага** (470,2) 20·45 Симфонічний концерт, **Копенгаген** (255,1) 17·10 Романтичні пісні Вольфа і Шуберта, **Рига** (514,6) 20·15 Віденська оперетковa музика, **Берлін** (356,7) 22·30 Концерт солістів, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 18·00 Композиторський концерт, **Мінхен** (405,4) 13·15 Популярна музика, **Штутгарт** (522,6) 17·00 Пополудневий концерт, **Букарешт** (364,5) 17·00 Популярна музика, **Стокгольм** (426,1) 20·30 Камеральний концерт, **Мілано** (368,6) 22·00 Скрипка, **Рим** (420,8) 17·05 Концерт, 22·00 Легка музика.

Львівське радіо.

Неділя, 12. травня 1935.

9·00 Раншня авдиція, 9·55 Програма, 10·00 Німецька опера — плити, 10·30 Трансмісія з Варшави, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вісти, 12·05 Сільва рерум, 12·15 Музичний поранок, 14·00, 15·15 Грам. плити, 15·00 Хліборобська скринька, 15·22 Огляд ринків хліборобських продуктів, 15·35 Нар. муз.-пл., 15·45 Що чувати на Підляші, 16·00 Легмуз., 16·40 Фелєк — фрагм. пов Гурської „Друга брама“, 17·40 Оповідання для дітей, 17·50 Гутірка з циклю „Культура щоденного життя, 18·00 Перший раз перед мікрофоном, 18·45 Життя молоді, 19·00 Програма на черговий день, 19·08 Гр. пл., 19·45 Подорожуємо — фейл., 20·00 Концерт, 20·30 Трансмісія з Варшави, 20·45—23·00 Гр. пл.

Понеділок, 13. травня 1935.

6·30 Раніша авдиція, 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Меторольоґ. вістки, 12·05 Сальоновий ансамбль, 12·45 Прасовання біля — гутірка для жінок, 12·55 Полудневий денник, 13·05 Концерт солістів, 13·55 Вістки про польський експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Оперовий ансамбль „Ля Скалі“ плити, 16·30 Лекція німецької мови, 16·45 Гр. па., 17·00 Гутірка для дітей, 17·15 На хвилі публичної безпеки, 18·10 Латвійські пісні, 18·40 Сільва рерум, 18·45 Арії і пісні 19·07 Програма на черговий день, 19·15 „Жовква — місто яке жде“, 19·25 Спорт. вістки, 19·35 Авд. для вояків, 20·00 Словацькі пісні, 20·45 Вечірний денник, 20·55 Як працюємо і живемо у Польщі, 21·00—22·35 Концерт, 22·50 Легка музика, 23·00 Комунікати.

БІРЖА.

Гроші.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·28—5·30 зол.

Нім. марка 1·90—2·00, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·30—172·00, фунти стерлінги 25·50—25·80, австр. шілінги 99·50 — 101, чеські корони 21·70—22·00, рум. леви 31·00—33·00, ліри 43·00—43·75.

Золото: Доляри 9·15—9·20, Франки фр. 34·50—35·50, Дукати 82·50—83·50, Корони 36·50—37·50, Рублі 46·00—47·75, 1 гр. зол. 5·92·44.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50 Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Г. К. З. 43·00—45·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Преміівки.

Долярівки 52·00 — 53·50, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що ціи на масло не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 11. травня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 л. молока	0·10 „
1 л. сметани	0·80 „
1 к. яєць	2·25 „

Пастеризоване молоко в доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко і сметану сильна, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 11. V. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 40 дкг.	за 1 кг.	2·00 зол.
Мол. однор. кури 1. кл.	„	0·90 „
Старі кури	„ „	0·80 „
Пантарки	„ „	1·50 „

Птицю приймає в скількости визначеного придїлу для кожного доставця.

Курята приймає покищо без придїлу. Когутів, качок, гусей, індичок та індиків зоглядy на кінець сезону не приймає.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“ З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.